

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร (คลินิกพืช)

ความเป็นมา

ในวโรกาสที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระชนมายุครบ 50 พรรษา ในปีพุทธศักราช 2545 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงขอพระราชานุญาตจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่กราบบังคมทูลถวาย และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารทรงรับโครงการดังกล่าวไว้ในพระบรมโอรสาธิราชและทรงพระราชทานพระราชานุญาตอัญเชิญพระนามาภิไธยย่อไว้ในเครื่องหมายตราสัญลักษณ์โครงการ

ในปี 2549 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีการกำหนดแผนการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ โดยให้ทุกจังหวัดจัดงานปีละ 4 ครั้ง (ไตรมาสละ 1 ครั้ง) และให้มีการติดตามการให้บริการต่อเนื่อง (Follow up) กับเกษตรกรที่ได้เข้ารับบริการจากคลินิกต่าง ๆ เน้นเกษตรกรรายที่มีปัญหาชัดเจนและสำคัญ

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8 รับผิดชอบดูแลการดำเนินการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง โดยมีรูปแบบการจัดงานคือ การให้บริการวิเคราะห์วินิจฉัยโรคและแมลงศัตรูพืช ตลอดจนการให้คำปรึกษาในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตพืชทั้งระบบ เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ได้รับประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่และผลิตผลทางการเกษตรของตนเองต่อไป

วัตถุประสงค์ของกรมวิชาการเกษตร

- เพื่อให้บริการแก่เกษตรกรในการแก้ไขปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตรได้อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์
- เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริมและศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในการพัฒนาพื้นที่เกษตรกรให้สามารถทำการผลิตทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน รวมไปถึงการแก้ปัญหาร่วมกัน

เป้าหมายของกรมวิชาการเกษตร

เกษตรกรสามารถเข้ารับบริการการแก้ไขปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

จ. สงขลา	กลุ่มพัฒนาการตรวจสอบพืชและปัจจัยการผลิต สวพ. 8
จ. พัทลุง	กลุ่มวิชาการส่วนแยกพัทลุง สวพ. 8
จ. ตรัง	ศูนย์วิจัยพืชสวนตรัง และศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิตตรัง
จ. นราธิวาส	ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมันนราธิวาส
จ. ปัตตานี	ศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิตปัตตานี
จ. ยะลา	ศูนย์วิจัยพืชสวนยะลา
จ. สตูล	ศูนย์วิจัยพืชไร่สงขลา

งบประมาณที่ได้รับ

ในปีงบประมาณ 2551 ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 400,000.- บาท

ผลสำเร็จของโครงการหรือรายกิจกรรม

1. ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด (คลินิก 05)

ลำดับ	จังหวัด	แผน	ผล***	%การดำเนินงาน
1	สงขลา	50	52	104
2	พัทลุง	50	43	86
3	ตรัง*	60	49	81.61
4	ตรัง**	30	14	46.67
5	นราธิวาส	60	8	13.33
6	ปัตตานี	60	50	83.33
7	ยะลา	60	42	70
8	สตูล	60	60	100
รวม		430	318	73.95

หมายเหตุ : * = ศูนย์วิจัยพืชสวนตรัง , ** = ศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิตตรัง

*** = ข้อมูล ถึงวันที่ 8 ส.ค.51

2. ข้อมูลการขอรับคำปรึกษาของเกษตรกรรายจังหวัด

ลำดับที่	จังหวัด	ปัญหาในการขอรับบริการ
1	สงขลา	1. ปัญหาโรคและแมลงในพริก 2. หนอนทำลายพืชผัก 3. เพลี้ยทำลายถั่วฝักยาว 4. หนอนขนเปลือกถองถอง
2	พัทลุง	1. ปัญหาโรคและแมลงในพริก 2. ปัญหาเพลี้ยทำลายข้าว 3. ปัญหาแมลงทำลายถั่วฝักยาว 4. หนอนแมลงทำลายพืชผัก
3	ตรัง*	1. เปลือกยางแห้งในหน้าแล้ง 2. ยางน้ำในหน้าฝน
4	ตรัง**	1. โรคในยางพารา 2. น้ำยางไม่ไหล 3. ต้นยางใบเหลืองและร่วงตายจากยอด 4. ขอคำแนะนำการกำจัดวัชพืช
5	นราธิวาส	1. หนอนและแมลงทำลายพืชผัก 2. หนอนแมลงทำลายไม้ผล 3. โรคในยางพารา
6	ปัตตานี	1. โรคและแมลงในพืชผัก
7	ยะลา	1. อาการเปลือกแห้งในยางพารา 2. หนอนขนเปลือกถองถอง
8	สตูล	1. โรคและแมลงในพริก 2. หนอนขนเปลือกถองถอง/ผลร่วงและต้นไม่สมบูรณ์ 3. ทูเรียม โคนเน่า/ผลเน่า/ต้นเหี่ยวและตาย 4. หนอนเจาะฝักและลำต้นข้าวโพด 5. การขอความรู้เพิ่มเติมในระบบการปลูกพืชเพื่อนำไปปรับปรุงพื้นที่เกษตรของเกษตรกร

หมายเหตุ : * = ศูนย์วิจัยพืชสวนตรัง

** = ศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิตตรัง

-

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ปัญหา

1. เจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่ให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรยังไม่มีผู้เชี่ยวชาญในการวิเคราะห์วินิจฉัยโรคและแมลง
2. ขาดแคลนเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องสำหรับแจกจ่ายแก่เกษตรกร
3. ขาดแคลนโปสเตอร์สำหรับจัดนิทรรศการหรือแจกจ่ายแก่เกษตรกร
4. ขาดแคลนเอกสารคู่มือการวิเคราะห์วินิจฉัยสำหรับเจ้าหน้าที่
5. ยานพาหนะไม่พร้อมสำหรับออกปฏิบัติงาน
6. อัตรากำลังมีน้อยรับงานหลายด้าน
7. เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่
8. ไม่มีสิ่งจูงใจในการขอรับบริการ

ข้อเสนอแนะ

1. ขอให้มีการสนับสนุนในด้านของเอกสารแผ่นพับหรือโปสเตอร์
2. สนับสนุนสิ่งจูงใจให้เกษตรกรมาใช้บริการ
3. สนับสนุนคู่มือการวิเคราะห์วินิจฉัยให้แก่เจ้าหน้าที่
4. จัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ในด้านการวิเคราะห์วินิจฉัยโรคและแมลงศัตรูพืช

